

СУЧАСНІ ЗМІНИ В РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Буслаєва Ганна Володимирівна

Старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

Аналіз статистичних показників щодо функціонування санаторно-курортних і оздоровчих закладів в Одеському регіоні в останні роки демонструє тенденцію до значного зниження їх кількості (табл. 1).

Таблиця 1

Тенденції у зміні кількості колективних спеціалізованих засобів розміщування в Одеському регіоні у 2012-2015 роках, одиниць*

Показники	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2015 р. від 2012 р.
Колективні спеціалізовані засоби розміщування, одиниць – всього	407	432	394	397	-10
з них:					
санаторії	22	20	20	20	-2
дитячі санаторії	8	8	8	8	-
дитячі центри	1	1	1	-	-1
санаторії-профілакторії	9	10	9	5	-4
будинки та пансіонати відпочинку	9	9	6	7	-2
бази відпочинку, інші заклади відпочинку	358	384	350	357	-1

* Розроблено на підставі [1-4]

За період 2012-2015 років відбулось скорочення за окремими видами колективних спеціалізованих засобів розміщування: відносно рівня 2012 року в 2015 році працювало менше на 2 санаторія, на 1 дитячий центр, на 4 санаторії - профілакторії, на 2 будинки та пансіонати відпочинку, а також менше на 1 базу відпочинку та інших закладів відпочинку, у той же час кількість дитячих санаторіїв не змінилась.

Найбільша кількість працюючих санаторно-курортних закладів в Одеської області була у 2013 році (432 суб'єкта), у 2014 році відбулось значне скорочення їх кількості (397 суб'єкта) відносно рівня 2012 року – на 10 одиниць.

Скорочення чисельності санаторно-курортних і оздоровчих закладів в Одеському регіоні в останні роки привели до відповідного скорочення загальної кількості їх штатних працівників (табл. 2).

Так, у 2012 році у спеціалізованих засобах розміщування працювало 6851 осіб, а у 2015 році – 5907 осіб, що на 13,78% (на 944 особи) менше, ніж у 2012 році. Середньооблікова кількість працюючих у санаторно-курортних закладах Одеської області знизилась у 2015 році відносно рівня 2012 року: в санаторіях (на 601 особу або на 20,53%), в дитячих санаторіях (на 50 осіб або на 2,97%), в дитячих

центрах (на 442 особи), в санаторіях-профілакторіях (на 146 осіб або на 37,15%), в будинках та пансіонатах відпочинку (на 33 особи або на 32,35%).

Таблиця 2
Тенденції у зміні середньооблікової кількості штатних працівників колективних спеціалізованих засобів розміщування в Одеському регіоні у 2012-2015 роках, осіб*

Показники	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2015 р. від 2012 р.
Середньооблікова кількість штатних працівників колективних спеціалізованих засобів розміщування, осіб – всього	6851	7073	6158	5907	-944
з них:					
санаторії	2927	2720	2502	2326	-601
дитячі санаторії	1685	1729	1709	1635	-50
дитячі центри	442	450	458	–	-442
санаторії-профілакторії	393	459	375	247	-146
будинки та пансіонати відпочинку	102	155	44	69	-33
бази відпочинку, інші заклади відпочинку	1302	1560	1070	1630	+328

* Розроблено на підставі [1-4]

Проте, у 2015 році відбулось суттєве збільшення середньооблікової кількості штатних працівників відносно рівня 2012 року на базах відпочинку, інших закладах відпочинку (на 328 осіб або на 25,19%).

У 2012-2015 роках спостерігається тенденція щорічного зменшення загальної кількості оздоровлених осіб у санаторно-курортних і оздоровчих закладах Одеського регіону (табл. 3).

Якщо у 2012 загальна кількість оздоровлених осіб складала 298726 осіб, то у 2015 році кількість оздоровлених осіб зменшилась до 230929 осіб, що на 22,7% (на 67797 осіб) менше, ніж у 2012 році. У

2015 році відбулось зростання кількості оздоровлених осіб відносно рівня 2012 року лише в дитячих санаторіях (на 657 осіб або на 3,36% відносно рівня 2012 року).

Таблиця 3

Тенденції у зміні кількості оздоровлених осіб у колективних спеціалізованих засобах розміщування в Одеському регіоні у 2012-2015 роках, осіб*

Показники	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2015 р. від 2012 р.
Кількість оздоровлених осіб у колективних спеціалізованих засобах, осіб – всього	298726	272380	209272	230929	-67797
з них:					
санаторії	76649	67699	61757	49072	-27577
дитячі санаторії	19542	21713	21973	20199	+657
дитячі центри	11410	11628	11316	–	-11410
санаторії-профілакторії	12424	15001	11225	7885	- 4539
будинки та пансіонати відпочинку	15917	22412	6840	4677	-11240
бази відпочинку, інші заклади відпочинку	162784	133927	96161	149096	- 13688

* Розроблено на підставі [1-4]

Тенденцію до зменшення також демонструє зміна кількості оздоровлених дітей у віці 0-17 років у колективних спеціалізованих засобах розміщування в Одеському регіоні в 2012-2014 роках (табл. 4).

У 2015 році загальна кількість дітей у віці 0-17 років, які перебували у спеціалізованих засобах розміщування в Одеській області, скоротилась відносно рівня 2012 року до 63883 осіб, що на 17,94% (на 13968 осіб) менше, ніж було у 2012 році. Зокрема, кількість оздоровлених дітей у віці 0-17 років у санаторно-курортних закладах Одеської області знизилась у 2015 році відносно рівня 2012 року в санаторіях (на 10032 особи або на 72,08%), у дитячих центрах

(на 11410 осіб), в санаторіях-профілакторіях (на 122 особи або на 10,52%), в будинках та пансіонатах відпочинку (на 542 особи або на 40,79%).

Таблиця 4

Тенденції у зміні кількості оздоровлених дітей у віці 0-17 років у колективних спеціалізованих засобах розміщування в Одеському регіоні в 2012-2015 роках, осіб*

Показники	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2015 р. від 2012 р.
Кількість оздоровлених дітей у віці 0-17 років у колективних спеціалізованих засобах розміщування, осіб – всього	77851	73984	59904	63883	-13968
з них:					
санаторії	13918	10139	8636	3886	- 10032
дитячі санаторії	19012	21209	21291	19633	+621
дитячі центри	11410	11628	11316	–	-11410
санаторії-профілакторії	1160	1188	798	1038	-122
будинки та пансіонати відпочинку	1574	3006	788	932	-642
бази відпочинку, інші заклади відпочинку	30777	26814	17075	38394	+ 7617

* Розроблено на підставі [1-4]

Проте, у 2015 році відбулось суттєве зростання кількості оздоровлених осіб відносно рівня 2012 року у дитячих санаторіях (на 621 особи або на 3,27%), а також на базах відпочинку та інших закладах відпочинку кількість оздоровлених дітей збільшилась (на 7617 особи або на 24,75%).

Аналіз обслуговування іноземців у 2012-2015 роках показує тенденцію до різкого зменшення загальної кількості іноземців, що відпочивали та лікувались у санаторно-курортних і оздоровчих

зкладах Одеського регіону в 2015 році у порівнянні з 2012 роком (табл. 5).

Таблиця 5

Тенденції у зміні кількості іноземців у колективних спеціалізованих засобах розміщування в Одеському регіоні в 2012-2015 роках, осіб*

Показники	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2015 р. від 2012 р.
Кількість іноземців на оздоровленні у колективних спеціалізованих засобах розміщування, осіб – всього	61675	55022	11176	20860	– 40815
з них:					
санаторії	9573	8161	5441	5675	–3898
дитячі санаторії	4357	3329	3075	3357	–1000
дитячі центри	26	182	–	–	–26
санаторії-профілакторії	1974	2236	98	189	–1785
будинки та пансіонати відпочинку	5247	6975	248	290	–4957
бази відпочинку, інші заклади відпочинку	40498	34239	2314	11349	–29149

* Розроблено на підставі [1-4]

У 2015 році в Одеській області було оздоровлено 20860 осіб-іноземців, що на 66,18% (на 40815 осіб) менше, ніж у 2012 році. Кількість іноземців у рекреаційно-курортних закладах Одеської області знизилась у 2015 році відносно рівня 2012 року у всіх видах спеціалізованих засобах розміщування: в санаторіях (на 3898 осіб або на 40,72%), у дитячих санаторіях (на 1000 осіб або на 22,95%), у дитячих центрах (на 26 осіб), в санаторіях-профілакторіях (на 1785 осіб або на 90,43%), в будинках та пансіонатах відпочинку (на 4957 осіб або на 94,47%), на базах відпочинку та інших закладах відпочинку (на 29149 осіб або на 71,98%).

Значне зменшення кількості іноземців у колективних

спеціалізованих засобах розміщування значною мірою обумовлено очікуванням небезпеки внаслідок бойових дій на сході України, впливом антиукраїнської пропаганди, падінням платоспроможності громадян окремих держав, що традиційно відвідували Україну тощо.

Література:

1. Діяльність колективних засобів розміщування в Одеській області у 2012 році: Статистичний бюлетень Головного управління статистики в Одеській області ДСС України. – Одеса: Головне управління статистики в Одеській області, 2013. – 91 с.
2. Діяльність колективних засобів розміщування в Одеській області у 2013 році: Статистичний бюлетень Головного управління статистики в Одеській області ДСС України. – Одеса: Головне управління статистики в Одеській області, 2014. – 90 с.
3. Діяльність колективних засобів розміщування в Одеській області у 2014 році: Статистичний бюлетень Головного управління статистики в Одеській області ДСС України. – Одеса: Головне управління статистики в Одеській області, 2015. – 90 с.
4. Діяльність колективних засобів розміщування в Одеській області у 2015 році: Статистичний бюлетень Головного управління статистики в Одеській області ДСС України. – Одеса: Головне управління статистики в Одеській області, 2016. – 90 с.